

Bacheloroppgave

IDR600 Sport Management

”Er det forskjell i holdningene og lidenskapen blant spillerne i Moldes yngre avdeling, og er det mulig å bruke resultatene som feedback til spillerne hos Moldes Aker Akademi som begrunnelse for hvorfor noen ikke blir valgt mens andre blir det?”

Jonas Pedersen

Totalt antall sider inkludert forsiden: 57

Molde, 21.05.12

Obligatorisk egenerklæring/gruppeerklæring

Den enkelte student er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler, retningslinjer for bruk av disse og regler om kildebruk. Erklæringen skal bevisstgjøre studentene på deres ansvar og hvilke konsekvenser fusk kan medføre. Manglende erklæring fritar ikke studentene fra sitt ansvar.

Du/dere fyller ut erklæringen ved å klikke i ruten til høyre for den enkelte del 1-6:		
1.	Jeg/vi erklærer herved at min/vår besvarelse er mitt/vårt eget arbeid, og at jeg/vi ikke har brukt andre kilder eller har mottatt annen hjelp enn det som er nevnt i besvarelsen.	☒
2.	Jeg/vi erklærer videre at denne besvarelsen: <ul style="list-style-type: none"> • ikke har vært brukt til annen eksamen ved annen avdeling/universitet/høgskole innenlands eller utenlands. • ikke refererer til andres arbeid uten at det er oppgitt. • ikke refererer til eget tidligere arbeid uten at det er oppgitt. • har alle referansene oppgitt i litteraturlisten. • ikke er en kopi, duplikat eller avskrift av andres arbeid eller besvarelse.	☒
3.	Jeg/vi er kjent med at brudd på ovennevnte er å <u>betrakte som fusk</u> og kan medføre annullering av eksamen og utestengelse fra universiteter og høgskoler i Norge, jf. Universitets- og høgskoleloven §§4-7 og 4-8 og Forskrift om eksamen §§14 og 15.	☒
4.	Jeg/vi er kjent med at alle innleverte oppgaver kan bli plagiatkontrollert i Ephorus, se Retningslinjer for elektronisk innlevering og publisering av studiepoenggivende studentoppgaver	☒
5.	Jeg/vi er kjent med at høgskolen vil behandle alle saker hvor det forligger mistanke om fusk etter høgskolens retningslinjer for behandling av saker om fusk	☒
6.	Jeg/vi har satt oss inn i regler og retningslinjer i bruk av kilder og referanser på biblioteket sine nettsider	☒

Publiseringsavtale

Studiepoeng: 15

Veileder: Geir Oterhals

Fullmakt til elektronisk publisering av oppgaven

Forfatter(ne) har opphavsrett til oppgaven. Det betyr blant annet enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten (Åndsverkloven, §2).

Alle oppgaver som fyller kriteriene vil bli registrert og publisert i Brage HiM med forfatter(ne)s godkjennelse.

Oppgaver som er unntatt offentlighet eller båndlagt vil ikke bli publisert.

Jeg/vi gir herved Høgskolen i Molde en vederlagsfri rett til å gjøre oppgaven tilgjengelig for elektronisk publisering:

ja nei

Er oppgaven båndlagt (konfidensiell)?

ja nei

(Båndleggingsavtale må fylles ut)

- Hvis ja:

Kan oppgaven publiseres når båndleggingsperioden er over?

ja nei

Er oppgaven unntatt offentlighet?

ja nei

(inneholder taushetsbelagt informasjon. Jfr. Offl. §13/Fvl. §13)

Dato: 21.05.12

Forord

Denne oppgaven valgte jeg fordi jeg er veldig opptatt av talentutvikling, driver dette på frivillig basis, og har vært på studiereise og besøkt Ajax i 2011. Ajax er kanskje den største produsenten av talenter gjennom tidene på toppnivå.

Selv har jeg spilt fotball opp til seniornivå, blitt tatt ut på sone og kretslag, men aldri fått vite hvorfor jeg ikke kom lenger.

Derfor springer bacheloroppgaven ut av dette. Hvordan kan trenere måle ferdigheter og gi tilbakemelding på dette til talentutvikling, talentidentifisering og talentselektering.

Geir Oterhals: Min veileder på oppgaven, som har vært med og utformet problemstillingen og kommet med god konstruktiv kritikk. Han har vist stor interesse innen området.

Kjell-Marius Herskedal: Har veiledet i henhold til teori på området.

Øivind Opdal: Han har vært hjelpsom og veiledet meg med spørreundersøkelsene, og skal ha en stor takk.

Ønsker også å takke ansatte i Aker Akademiet i denne sammenheng.

Jonas Pedersen

Sammendrag

Hensikten med undersøkelsen var å identifisere faktorer som kan være utslagsgivende når det gjelder å identifisere de kommende storspillerne på MFK. Og videre finne ut om disse gir grunnlag til feedback til spillere i forbindelse med seleksjon.

Hovedtyngden i teori er lagt på personlighetsaspektet, som innebærer engasjement, lidenskap og motivasjon. Dette kombinert med Kompetanse motivasjonsteori hvor feedback er grunnleggende.

Resultatene viser at personlighetsvariabler ikke er så forskjellig mellom akademigruppen og breddegruppen. Noe som i dette tilfellet gjør det utfordrende å bruke resultatene som grunnlag for feedback.

Det er mulig å basere tilbakemeldinger på andre variabler enn hva personlighet innebærer. Teknikk, innsikt og fart er viktige variabler for å være en god fotballspiller.

Forskjellene som er funnet vil en ikke anbefale å bruke som feedback til ungdommene ved en slik selekteringssituasjon. Da heller bruke forskjellene som grunnlag, og bruke andre variabler som feedback for å motivere til videre aktivitet.

Figurer og tabeller

Figur 1:	Talentets fire stadier	s 5
Figur 2:	Achievement Goal Theory	s 9
Figur 3:	Kompetanse motivasjons teori	s 10
Figur 4:	Prestasjonsfokus kontra oppgavefokus	s 22
Figur 5:	Fotballidenskap	s 23
Figur 6:	Fotballglede	s 24
Figur 7:	Personlig investering	s 25
Figur 8:	Sosiale begrensninger	s 26
Figur 9:	Involveringsmuligheter	s 27
Tabell 1:	Utvalg	s 18
Tabell 2:	Svarprose	s 36
Tabell 3 og 4:	Resultat- og oppgavefokus Akademigruppen	s 41
Tabell 5 og 6:	Resultat- og oppgavefokus Breddegruppen	s 42
Tabell 7 og 8:	Fotballidenskap for begge gruppene	s 43
Tabell 9 og 10:	Fotballglede for begge gruppene	s 44
Tabell 11 og 12:	Personlig investering for begge gruppene	s 45
Tabell 13 og 14:	Sosiale begrensninger for begge gruppene	s 46
Tabell 15 og 16:	Involveringsmuligheter for begge gruppene	s 47
Vedlegg 1:	Resultattabeller	s 41-47
Vedlegg 2:	Oversendelsesbrev	s 48
Vedlegg 3:	Spørreskjema	s 49-50

Innhold

1.0	Innledning	1
1.1	Bakgrunn for oppgaven	2
1.2	Problemområdet	3
2.0	Teori	4
2.1	Sentrale begreper	4
2.1.1	Talent	4
2.1.2	Personlighet	4
2.2	Teori om talent	5
2.3	Talentidentifiseringsmodell.....	7
2.4	Nevron, Myelin og trening	8
2.5	Achievement Goal Theory.....	8
2.6	Kompetanse motivasjons teori.....	10
3.0	Metode	12
3.1	Generelt om metode.....	12
3.2	Kvalitativ og kvantitativ metode	12
3.3	Valg av metode	12
3.4	Utforming av spørreskjema	13
3.5	Prosedyre	15
3.6	Utvalg	17
3.7	Gyldighet og pålitelighet	18
3.7.1	Gyldighet	18
3.7.2	Pålitelighet	19
4.0	Resultater	21
4.1	Svar på spørreundersøkelsen.....	22
5.0	Diskusjon	28
5.1	Om det er forskjell på holdningene på de to guttelagene.....	30
5.2	Om resultatene gir grunnlag for tilbakemelding til spillerne, og om det bør brukes	34
5.3	Metodisk diskusjon.....	36
6.0	Konklusjon.....	38
7.0	Litteraturliste.....	39
8.0	Vedlegg	41

1.0 Innledning

Med økende økonomiske problemer i verdensøkonomien, har også økonomien i fotballen fått seg en støkk. Manglende økonomiske muskler, sett bort fra styrtrike klubber og oljerike foretningmenn, har ført mange av klubbene til å se i egne rekker og lokalsamfunn etter potensielle talenter.

Der er eksempel på klubber som har hatt godt av dette, i et langsiktig perspektiv, selv om det har medført lang rennfart.

Det er nok innerst inne alle klubbers visjon å utvikle alle sine spillere selv og ha en klubb bestående av bare lokale spillere. Men dette kommer som en god nummer to, bak det å vinne kamper og tjene penger.

Det er tendenser til å være snartenkt og kjøpe en kvalitetspiller som kanskje en gang i fremtiden kan betale tilbake summen, slik en går i null, eller forhåpentligvis pluss. Mens det er færre av dem som investerer pengene sine i kunnskap og kompetanse, det enten gjennom trenere, talentutviklingsmetoder, eller søken etter ny kunnskap.

En ting er å vite hvordan en forandrer unge fotballspillere om til etablerte stjerner, men en annen ting er å vite hva som til slutt gir de beste etablerte spillerne, hvem som har størst potensial.

Her kommer talentidentifisering og seleksjon inn i bildet.

1.1 Bakgrunn for oppgaven

I Molde har de et akademi som heter Aker Akademiet, hvor de på sikt ønsker å øke tilstrømmingen av egenproduserte spillere til sitt eget A-lag. Hvert år velges det ut en gruppe 12-åringer fra lokalsamfunnet rundt og i Molde, som i årene fremover forhåpentligvis skal representere førstelaget i sin aldersklasse, for Molde Fotballklubb.

I europeisk sammenheng er ikke Molde noen storby, ei heller i norsk sammenheng. Så her gjelder det å få så mye ut av det en har, og finne de med størst potensial.

En anerkjente metode for å finne disse er TIPS, som på norsk står for teknikk, intelligens, personlighet og fart. En anerkjent modell som mange bruker, og selv Ajax bruker denne når de foretar sine utvalg. De velger ut dem de synes er best egnet der og da, uavhengig om de er angripere eller bare forsvarere, og former dem deretter. Tidligere la de mest vekt på teknikk, men i senere tid har det jevnet seg ut, og bikket mer over på personlighet. Dette fordi de mener at teknikk er en lett påvirkelig variabel, som kan utvikles etter hvert. Mens personlighet, holdninger og lidenskap er mer urokkelig, forankret i personen og kan på en mer forutsigbar måte fortelle noe om et individs fremtidige forutsetninger.

Dette var derfor spennende å sammenligne opp mot Aker Akademiet, og se om der var forskjeller eller likheter mellom dem som er valgt ut på akademilagene kontra dem som ikke var valgt ut, hva angår personlighet.

1.2 Problemområdet

Noe av problemet med tidlig seleksjon og utvikling i fotball, er at utviklingen skjer forskjellig hos alle. Å velge ut et antall, medfører nødvendigvis et antall som ikke blir valgt, og faren for å ha oversett en fremtidig storspiller, dukker opp. Derfor bør en legge vekt på en forutsigbar variabel, som gjør feilmarginene minst mulig.

Den forskjellige utviklingen åpner også opp muligheten for de som ikke ble valgt ut. De har fortsatt muligheten til å bli gode nok til å spille på det ønskede nivået, en gang i fremtiden. Og for å ta vare på disse, er det viktig med god tilbakemelding for hvorfor en ikke ble valgt ut, for å motivere og hjelpe spillerne videre.

Med personlighet som utvelgelseskriteria, og nødvendigheten av å gi spillerne tilbakemelding, kan en spørre seg om det er gunstig for spillerne at en bruker personlige variabler som feedback til spillerne? Og derfor lyder problemstillingen slik ”Er det forskjell i holdningene og lidenskapen blant spillerne i Moldes yngre avdeling, og er det mulig å bruke resultatene som feedback til spillerne hos Moldes Aker Akademi som begrunnelse for hvorfor noen ikke blir valgt mens andre blir det?”

2.0 Teori

2.1 Sentrale begreper

2.1.1 Talent

Talent er ferdigheter, trekk og egenskaper som er delvis medfødt men hovedsakelig utviklet i interaksjon med et miljø, som fører til utfyllt potensial. (Tranckle & Cusion 2006)

Talent er universelt begrep, men som i et hvert tilfelle er områdespesifikt. I denne studien legges det mest vekt på trekk og personlighet som skal gi en indikasjon på hvem som er sannsynlig å utmerke seg. Et talent kan bare være et talent og gjenkjennes som dette i et setting hvor talentet settes pris på. Det vil si at for å være et talent, må det være tilrettelagt for at en får brukt sine ferdigheter, trekk og egenskaper til å nå sitt fulle potensial.

2.1.2 Personlighet

”Personlighet er summen av karakteristikkene som gjør en person unik”
(Weinberg & Gould 2006, 28)

Alle har flere karakteristikk hvor hvordan en opptrer i ulike situasjoner, og alle disse karakteristikkene til sammen, utgjør vår personlighet.

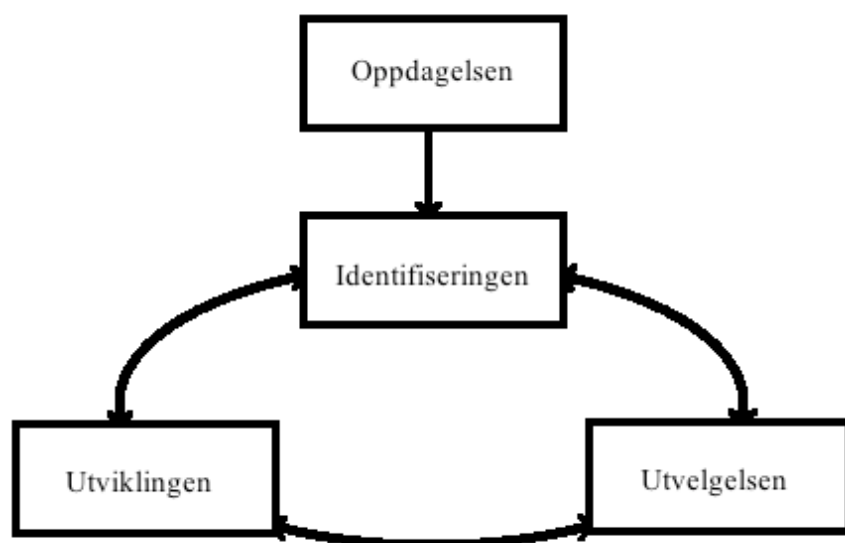
Videre skriver Weinberg og Gould (2006) at personlighet består av en psykologisk kjerne, typiske responser og rollerelatert atferd.

Den dypeste komponenten som er den *psykologiske kjernen* inneholder dine holdninger og verdier, interesser og motiver, din tro på deg selv og din egenverdi. Og det er her en spillers engasjement, og lidenskap for

fotball ligger. De *typiske responsene* er måten hver av oss lærer å justere oss selv i forhold til omgivelsene, men som tar utgangspunkt i ens psykologiske kjerne. Mens *Rollerelatert atferd* handler om hvordan vi oppfører oss i forhold til en oppfattet situasjon, og er det aspektet som er lettest påvirkbart.

2.2 Teori om talent

Fra en er født og til en er blitt fullt utviklet, foregår det flere prosesser og på vei til sitt toppnivå. I dagligtalen virker begrepet talent litt diffust og uklart. Min oppfatning er at folk har forskjellig mening rundt det, og noen kan si at en person er talentfull, mens andre mener at samme person ikke er det. Det virker som alle tror en er enig og vet hva et talent er, alle har en forståelse for hva det er. Men blir en spurt om det, viser det seg fort at folk har ulik oppfatning, og at talent er noe en ikke klarer beskrive så godt ved ord.

Figur 1: Talentets fire stadier

Som en ser av figur 1 har Russel (Williams & Reilly 2000) delt veien til toppnivå inn i 4 stadier.

Det første er *oppdagelsen*, et stadie hvor vedkommende ikke ennå har startet med sporten, men at en kan se barnet liker å holde på med sporten, og lykkes ofte med det en prøver på. For Aker Akademiets del kan dette være når mindre brødre av spillere på Akademiet er med og ser på, leker litt med ball på sidelinjen og får en første introduksjon til sporten.

Det neste stadiet er *identifiseringen*, der barnet har startet med sporten og blir evaluert på de fysiske, fysiologiske, psykologiske og sosiale variablene. Dette skjer når Aker Akademiet ukentlig har sin ukentlige Spillerutviklingsøkt, hvor de ”beste” fra klubbene i nærmiljøet får være med på en treningsøkt, for å få inspirasjon som kan tas med ut i egne klubber igjen. Samtidig som Akademiet selv får evaluert spillerne.

Det tredje stadiet er *seleksjon*, og det er her barnet enten blir valgt eller ikke, til fordel for andre. Her er spillerne 12 år, og Aker Akademiet velger ut sine utvalgte til akademilaget, som skal utgjøre klubbens førstelag i sin årsklasse.

Det siste stadiet er *utviklingen*, hvor barnet er på trening, blir satt opp til et treningsprogram, enten bevisst eller ubevisst av trener, som skal hjelpe barnet å utvikle egenskaper som kreves for å nå høyest mulig nivå innen sin sport. Dette skjer daglig i Molde FK, gjennom daglige treninger og kamper.

Identifiseringen, utvelgelsen og utviklingen vil alle stadiene påvirke hverandre kontinuerlig. Eksempelvis blir programmet lagt opp etter

variablene og variablene utvikles etter programmet. Og nå skal vi se nærmere på en metode innenfor identifiseringsfasen.

2.3 Talentidentifiseringsmodell

Når det handler om å identifisere talenter, så fortalte AFC Ajax i November at de bruker en talentidentifiseringsmodell som de kaller for TIPS. Hver av bokstavene står for et kriterie som de ser etter når de evaluerer spillere. (<http://www.cbcdutchtouch.com>)

Teknikk er et verktøy som brukes for å løse en spesifikk situasjon, med mål om å nå et ønsket resultat.

Innsikt / intelligens handler om å være rask og forstå komplekse og dynamiske situasjoner, være i forkant av situasjoner og bruke de rette teknikkene. Bruke de rette verktøyene i situasjoner der de er hensiktsmessige. Men også det å ha sosial intelligens, og kunne fungere sosialt.

Som i begrepsforklaringen tidligere beskrives *personlighet* som ”summen av karakteristikkene som gjør en person unik”. Forteller hvordan en person håndterer forskjellige situasjoner, og hva som er personens holdninger og verdier. I fotballsammenheng forteller dette hvor mye fotball betyr for en spiller, om han er villig til å jobbe hardt for å nå målene sine. Men også hvordan spilleren kan forventes å opptre i fotballspesifikke situasjoner.

Fart handler om både mental og fysisk hurtighet, å tenke raskt og å forflytte seg raskt fra et sted til et annet.

Talentidentifiseringsmodeller som tar utgangspunkt i prestasjon og fysiske variabler alene, lider under en tilstandstatus der og da og den undergraver potensial. Dette vil si å bare legge vekt på teknikk og fart som de eneste kriteriene når en anvender TIPS-modellen.

2.4 Nevron, Myelin og trening

Daniel Coyle (2009) har skrevet om fenomenet rundt myelinproduksjon og talentutvikling. Grunnen til at myelin er så viktig i talentutvikling, er fordi at når en hele tiden prøver på noe, feiler, og prøver å rette feilene flere ganger, så bygges det koblinger i hjernen som gjør at signaler farer raskere, mer presist og sterkere. En vil etter hvert bygge et stillas av koblinger og innøvde ferdigheter og en vil mentalt tenke fortere, innen det trente området, og da gjerne teknikk, innblikk og fart som er omtalt over.

En må opptre på kanten av sitt eget ferdighetsrepertoar, og har en personlighet for fotball, elsker det høyt nok, og har lidenskapen, så tåler en flere nederlag og har pågangsmotet til å rette feilene sine.

Dette er en motivasjonell drivkraft inne i personens psyke, en indre drivkraft til å til slutt lykkes.

Miljøet rundt må nødvendigvis være lagt til rette, hvor spillerne får utforske selv og gjøre egne erfaringer. Da er trenerens oppgave å lede dem til å finne løsninger.

2.5 Achievement Goal Theory

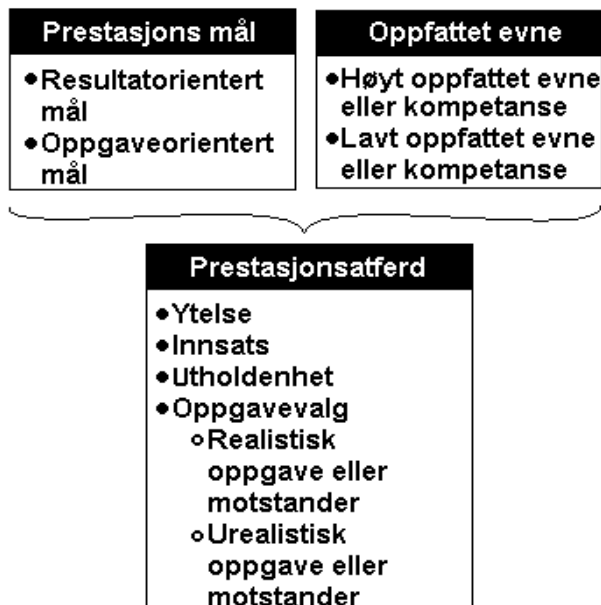
For å hele tiden terpe og øve på ting, kreves det motivasjon, og i følge Weinberg & Gould (2006) er der tre faktorer som samhandler for å

bestemme en persons motivasjon: prestasjonsmål, oppfattet evne og prestasjonsatferd. Se figur 2.

For å skjønne motivasjonen må vi forstå hva suksess eller nederlag betyr for selve personen. Og beste måten å gjøre dette på er å observere en persons prestasjonsmål og hvordan de samhandler med individets oppfatning av kompetanse, egenverdi eller oppfattet evne.

Når en studerer prestasjonsmål for spillere på Aker Akademiet ser en på om de er resultatorienterte eller oppgaveorienterte. Dette går på hva de interesserer seg for, hva de vektlegger i treninger og hva som er betydningsfullt for dem. Dette kommer inn under personlighet.

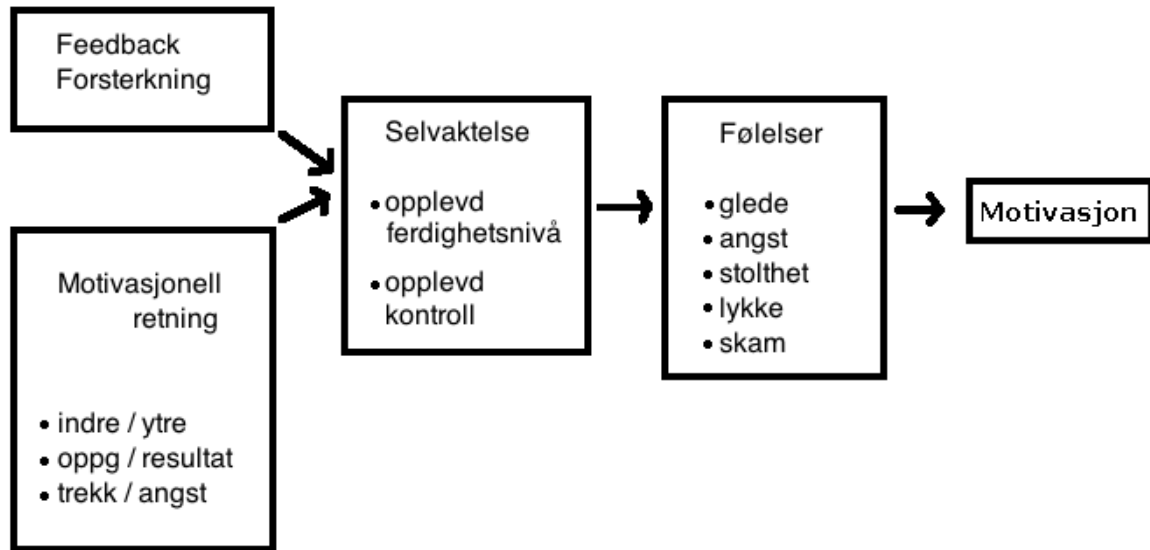
Disse faktorene sammen med oppfattelse av sitt eget ferdighetsnivå vil gi en prestasjonsatferd hvor en justerer seg selv og opptrer forskjellig i forskjellige treningssituasjoner. Men for at en spiller skal bli motivert og fortsette å være det, krever en tilbakemelding fra omgivelser, eller egen kropp, noe Weinberg og Gould har skrevet om.

Figur 2: Achievement Goal Theory

2.6 Kompetanse motivasjons teori

Figur 3: Kompetanse motivasjons teori

Kompetanse motivasjons teori definerer hvilke komponenter som er med på å bestemme ens motivasjon. (Weinberg & Gould 2006)

Feedback og forsterkning vil si en sags tilbakemelding en får fra omgivelsene. Det kan være trener, det endelige resultatet, eller andre utenforstående individ. Motivasjonell retning handler om hvilken retning utøverens motivasjon har. Om den kommer utenfra eller innenfra, om en er oppgaveorientert eller resultatorientert, og til slutt utøverens personlighetstrekk eller angst. Både feedbacken og den motivasjonelle retningen er begge med på å påvirke ens selvaktelse. Selvaktelsen innebærer ens opplevelse av sitt ferdighetsnivå og kontroll på situasjonen. Og det igjen vil påvirke følelsene. Godt ferdighetsnivå og god kontroll, vil tenkes å gi glede, tilnærmet lykke og stolthet, snarere enn angst og skam. Og driver en med noe en liker, som gir glede og lykke, dess bedre motivasjon får en. Så Kompetanse motivasjons teorien handler om hva som påvirker ens motivasjon.

Og som en ser av figur 3, er tilbakemeldingen i en seleksjonssituasjon viktig for å gi ønsket selvaktelse, følelser og motivasjon til å drive på med fotball videre.

Med talentets fire stadier, Tips-modellen som verktøy innen identifiseringsstadiet, stadig øving og retting for å forbedre ferdigheter, og nødvendighet for tilbakemelding for å holde seg motivert til å jobbe hardt videre, ebber det ut i problemstillingen:

”Er det forskjell i holdningene og lidenskapen blant spillerne i Moldes yngre avdeling, og er det mulig å bruke resultatene som feedback til spillerne hos Moldes Aker Akademi som begrunnelse for hvorfor noen ikke blir valgt mens andre blir det?”

3.0 Metode

3.1 Generelt om metode

Metode er læren om å samle inn, organisere, bearbeide, analysere og tolke sosiale fakta fra virkeligheten på en systematisk måte, og på denne måten å utvinne ny kunnskap. (Halvorsen 2003)

3.2 Kvalitativ og kvantitativ metode

I metode har vi to tilnærminger, to former for informasjon vi samler inn (Jacobsen 2005):

Ved bruk av *kvalitativ metode* samles det inn informasjon i form av ord. Enten det skulle være intervju eller observasjoner. Informasjonen er ikke satt i bås, men uttrykt på sin egen særegne måte, som aldri er lik annen informasjon. Den samme setningen fra en person er aldri dem samme hos en annen, på grunn av tonefall, kroppsspråk og annet.

Den *kvantitative metoden* handler om å samle inn informasjon ved hjelp av tall. Her er informasjonen derimot satt i bås. Da er det ofte brukt spørreskjemaer hvor en må krysse av for et eller flere alternativer som skal tilnærmet undertrykke objektets oppfatning rundt et tema.

3.3 Valg av metode

Når en skal bestemme seg for en metode, må en veie den opp mot hverandre, vurdere hva som vil være praktisk gjennomførbart og best egnet i forhold til sin problemstilling. Økonomiske, tidsmessige og etiske forhold må tas i betraktning. Etiske er særdeles viktig når det er barn inne i bildet.

Valget av metode ble i denne sammenheng sterkt preget av oppgavens omfang, og de praktiske mulighetene til å vurdere spilleres engasjement, tilknytning og lidenskap for fotball.

Store tendenser i norsk fotball virker å være at trenere på alle slags nivåer favoriserer spillere ut fra subjektive synspunkter. Avgjørelser blir i stor grad gjort på slike vurderinger, noe det selvsagt må bli, men ofte på feil grunnlag. Det gjør det vanskeligere å poengtere og sette fingeren på hvorfor noen får mer tillit enn andre. Og av den grunn ble det valgt å gjennomføre en kvantitativ metode, slik det skulle være lettere å se resultatene og begrunnelsene på papiret, og at det igjen er mer presenterbart i ettertid. Valget på å utføre spørreundersøkelse ble også tatt på grunnlag av enkelhet til å analysere resultater, samt at barna selv kunne få svare på det i fred og ro i eget hjem, uten påvirkning fra undersøkeren, konteksteffekten. (Jacobsen 2005)

3.4 Utforming av spørreskjema

Spørreskjemaets utforming har stor påvirkning på hvilke data en får samlet inn.

Det er flere måter å stille et spørsmål på, samt flere måter å presentere svaralternativer på, noe som gir oss mange kombinasjoner.

Spørsmål stillingen kan være påstander hvor enhetene i ettertid må ta stilling til påstanden. Eller en kan stille spørsmål som enhetene svarer direkte på. (Jacobsen 2005)

Mens svaralternativene kan variere mellom nominale, ordinale og forholdstall. (Jacobsen 2005)

Nominale alternativer innebærer at svaralternativene er kategorisert, og hvor kategoriene ikke kan sammenfalle med hverandre.

Annen type alternativer er *ordinal*, hvor et alternativ er rangert i forhold til et eller flere andre, enten i størrelse eller i mengde.

Og det siste alternativet er *forholdstall* hvor det er rangering i forhold til et eller andre alternativer, men i tillegg til at det er fast avstand mellom dem. I spørreskjemaet som er sendt ut er det listet opp spørsmål eller påstander, hvor enhetene har rangert sin mening fra én til fem, hvor én vil si at en i liten grad er enig og fem vil si at en i stor grad er enig. Og det er dermed brukt forholdstall.

Det ble valgt et standardisert spørreskjema om oppgaveorientering kontra prestasjonsorientering (TEOSQ).

(<http://www.brianmac.co.uk/teosq.htm>)

Det var laget på engelsk og er oversatt til norsk. I dette spørreskjemaet er det brukt påstander som enhetene må ta stilling til hvor enig de er i påstandene, mens svaralternativene er forholdstall, på en skala fra en til fem. Grunnen til at det er brukt tall som alternativ, er fordi det er lettere for barn å forholde seg til.

Og i tillegg ble det valgt et spørreskjema om Sports Commitment som var brukt i "Introduction to the Sport Commitment Model".

(Scanlan et al. 1993) I likhet med TEOSQ, er dette oversatt til norsk, men noen endringer måtte gjøres:

Lage ny rangering, og da ble det valgt å bruke tall som svaralternativ, noe en tror barn har bedre forutsetninger til å klare å forholde seg til, når det gjelder rangering. Også her benyttes forholdstall i svaralternativene. Skjemaet ble også pakket tettere sammen, slik det så overkommelig ut

for ungene.

Fra det opprinnelige skjemaet forble det 5 alternativer, slik det mellomste ble som et skjult alternativ hvor en kan krysse om en ikke har noen formening. Men dette alternativet skilte seg ikke ut fra de andre, slik de ubevisst ble tvunget til å ta stilling til spørsmålene. Noen spørsmål / påstander ble fjernet eller omformulert for å komme ned på begreps- og språknivået til barna.

Eksempel på disse er:

Fra TEOSQ skjemaet ble påstanden ”I work really hard” tatt bort fordi det er likt påstanden ”Jeg gjør så godt jeg kan”.

Alle spørsmålene om lidenskap, glede, personlig investering, sosiale begrensninger og involveringsmuligheter er gjort om fra en setting i forhold til å spille i en liga, om til en setting i forhold til det å spille fotball. Fra kategorien Involveringsmuligheter ble ”Would you miss the good times you had playing baseball/softball this season if you left Little League?” tatt bort fordi dette var et vanskelig spørsmål å oversette direkte til norsk og samtidig bevare den presise meningen i spørsmålet. Og pilotundersøkelsen avslørte at spørsmålet var vanskelig å forstå for unger på 12 år.

3.5   Prosedyre

Det ble foretatt en pilotstudie hvor spørreskjemaet ble prøvd ut på noen 13 åringer, noen jenter som gikk i klasse med et par av dem som var i utvalget.

Og i tillegg ble det stilt kontrollspørsmål for å finne ut om de skjønnte skjemaet, spørsmålene og alternativene. Og som nevnt over, ble noen av

spørsmålene fjernet etter pilotstudien. Sammen med spørreskjemaet ble det lagt ved et informasjonsbrev, såkalt oversendelsesbrev, med informasjon om undersøkelsen, undersøkelsens hensikt, beretning om konfidensialitet og frivillighet.

Hvert av lagenes trenere ble kontaktet, skjemaene ble overlevert på Aker Stadion, og utlevert ved påfølgende trening. På samme måte ble de samlet inn på treningene i etterkant. Hvert av skjemaene inneholdt oversendelsesbrev med underskrift, men dette rev jeg av med en gang og makulerte dem med hensyn til barnas anonymitet.

Jeg delte ut spørreskjemaene til Moldes trenere torsdag 22 mars.

Data innsamlingen ble foretatt i perioden 22.03.11 – 01.05.12.

I resultatene som er presentert, presenteres gjennomsnittlig verdi for hvert av temaene, samt standardverdi.

Metoden som er brukt for utregning av standardverdi er slik, med akademispillernes oppgavefokus som eksempel

(<http://eleviki.wikidot.com/standardavvik>):

Først regner en ut det gjennomsnittlige svaralternativet for hver av de oppgavefokuserte påstandene (GjPå).

Det ga tallrekken $4,56 - 4,89 - 4,89 - 4,61 - 4,56 - 4,89$.

Neste steg er å summere disse og dele på antall oppgavefokuserte påstander, for å finne det gjennomsnittlige svaralternativet for alle påstandene samlet (GjOp) = 4,73.

For å finne standardavviket må en ta hver GjPå og måle hvor mye hver av dem avviker fra GjOp:

$$(4,73-4,56) - (4,73-4,89) - (4,73-4,89) - (4,73-4,61) - (4,73-4,56) - (4,73-4,89)$$

Det gir tallrekken:

$$0,18 - (-0,16) - (-0,16) - 0,12 - 0,18 - (-0,16)$$

Videre må en finne kvadratavviket, og opphøye hver av dem i andre, og en får:

$$0,03 - 0,02 - 0,02 - 0,01 - 0,03 - 0,02$$

Det gjennomsnittlige kvadratavviket finner en ved å summere kvadratavvikene for videre å dele på antallet, noe som ga 0,025.

Til slutt må en ta kvadratroten av det gjennomsnittlige kvadratavviket for å finne standardavviket, og en vil i dette tilfellet få 0,16 som standardavvik på gjennomsnittet til oppgavefokuset til akademispillerne.

Dette gjøres på samme måte for oppgavefokuset til breddespillerne, og på prestasjonsfokuset på både akademispillerne og breddespillerne.

Grunnen til at standardavvik tas med, er for å finne ut hvor mye hver av svarene avviker fra det gjennomsnittet og hvor stor spredningen er.

3.6 Utvalg

I dette studiet ble det et utvalg som kalles for selvutvelgelse. (Jacobsen 2005) Spørreskjemaene ble sendt ut til hele populasjonen, og hver av dem fikk i stor grad bestemme selv om de ville delta eller ikke.

Siden det skulle undersøkes på holdningsforskjeller mellom spillere som hadde blitt valgt ut på Akademilagene, og dem som ikke hadde blitt valgt ut men som samtidig hadde fortsatt på breddelaget, ble

populasjonen liten og mulig å nå i sin helhet.

Antall spillere	Akademi	Bredde
12-14 år	18	64
14-16 år	20	23

Tabell 1: Utvalg

I tabell 1 ser en antall spillere i de to årsklassene, fordelt på de to gruppene. I utgangspunktet var tanken å undersøke den første årsklassen etter utvelgelsen, i alderen 12-14 år, men med bare 18 spillere ble svarprosenten for lav og det måtte utvides til 12-16 år.

Utvalget ble til sammen på 38 Akademispillere og 87 Breddespillere.

3.7 Gyldighet og pålitelighet

Både dataen vi samler inn og de konklusjonene vi trekker ut fra dataene bør strebe etter gyldighet (validitet) og pålitelighet (reliabilitet).

(Jacobsen 2005)

3.7.1 Gyldighet

Når vi snakker om gyldighet (validitet) har vi tre forskjellige former for gyldighet; *begrepsgyldighet*, *intern* og *ekstern*. (Jacobsen 2005)

Og når vi stiller spørsmål om undersøkelsens relevans og validitet, spør vi om vi faktisk måler det vi ønsker å måle.

Begrepsgyldighet går på om undersøkelsen virkelig målet det fenomenet det er tilsiktet å måle.

Begrepene i spørreskjemaet må være relevante og fortelle noe om personlighet som problemstillingen dreier seg om.

Intern gyldighet går på om vi har dekning i våre data for de konklusjonene vi trekker. Vi må spørre oss om respondentens vilje til å gi riktig informasjon, og deres nærhet til fenomenet som undersøkes. Det kan forekomme at de ønsker å fremstå annerledes enn de opprinnelig er.

I spørreskjemaet spørres det om en spiller på et akademilag eller breddelag, og for breddespillerne er det da lett å konkludere med at de vil bli sammenlignet med akademispillerne, og dermed ønsker å svare strategisk for å fremstå på en mer positiv måte enn opprinnelig og dermed svare usant.

Ekstern gyldighet handler om hvor godt resultatene kan generaliseres og også gjelde for de andre i populasjonen. Den eksterne gyldigheten blir sett på som positiv, siden hele populasjonen er utvalget i denne undersøkelsen. Men dette er selvsagt helt avhengig av svarprosenten, og vil stort sett aldri bli 100% representativt for populasjonen, siden det er selvutvelgelse og det er fare for frafall.

3.7.2 Pålitelighet

Pålitelighet dreier seg om at undersøkelsen skal være til å stole på. Den bør ikke inneholde åpenbare målefeil. Og gjennomføres undersøkelsen to ganger, bør den gi tilnærmet like resultater.

Selv om en har funnet pålitelig og relevante data, må en også opptre på en forsvarlig og etisk måte, som sprer trygghet og tillit blant enhetene og hever mulighetene for troverdige svar.

Derfor er noen av påstandene i skjemaet omformulert slik de på ingen måte skulle kunne feiltolkes og virke truende for enhetene. Dette skal ikke ha fått store konsekvenser for validiteten og påliteligheten i spørreskjemaet, som er standardisert skjema som allerede er brukt i en annen godkjent artikkel med gode resultater.

Undersøkelsen har kommet overraskende på respondentene, noe som kommer inn under konteksteffekten. (Jacobsen 2005)

4.0 Resultater

Her presenteres svarene i felles figurer, slik det er lettere å sammenligne resultatene og det blir mer oversiktlig. Videre vil de bli sammenlignet og diskutert under diskusjonsdelen.

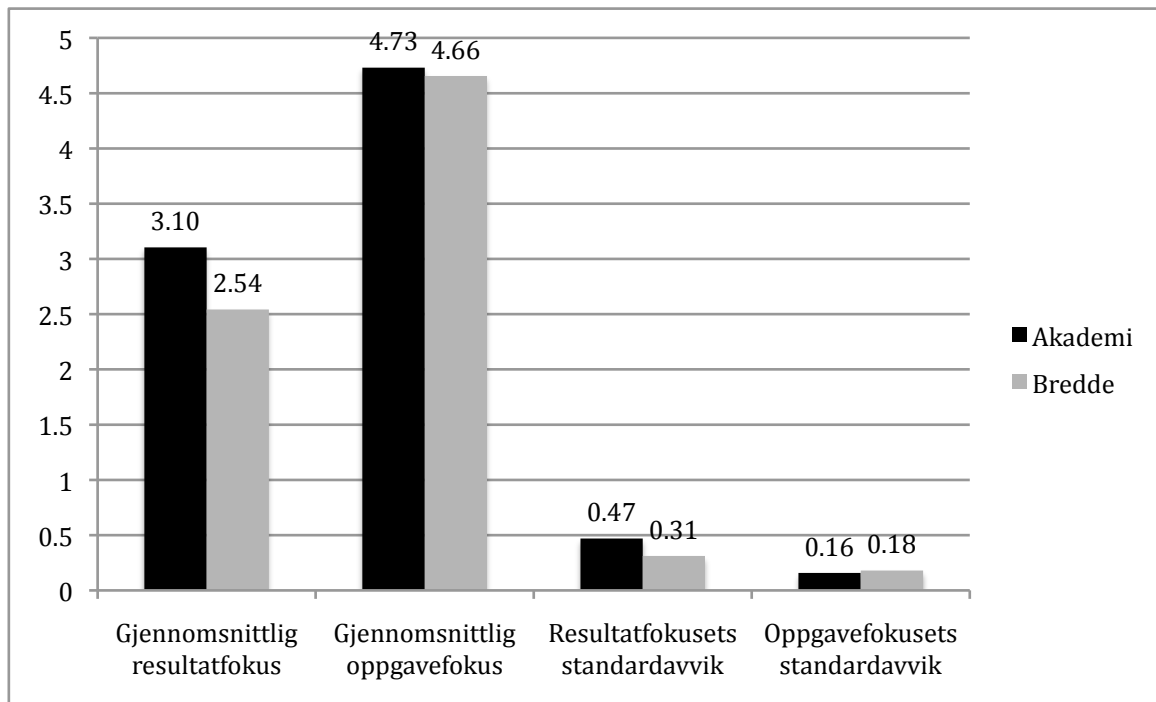
Det var grunnleggende å skaffe bakgrunnsinformasjon for å kunne skille hver av lagenes besvarelser.

Jeg spiller på ... (n = 34)

Akademilaget	53%	Breddelaget	47%
--------------	-----	-------------	-----

4.1 Svar på spørreundersøkelsen

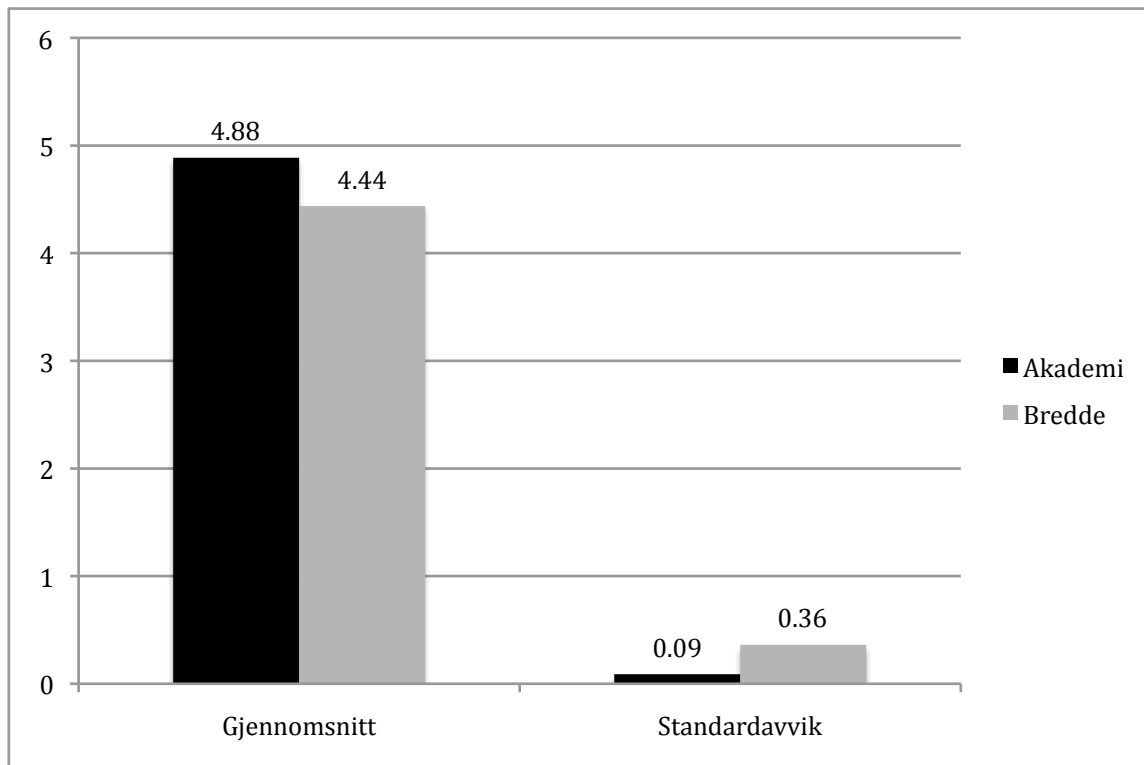
Resultatene vil her bli presentert etter tema, en tabell for hvert tema.

Figur 4: Prestasjonsfokus kontra Resultatfokus

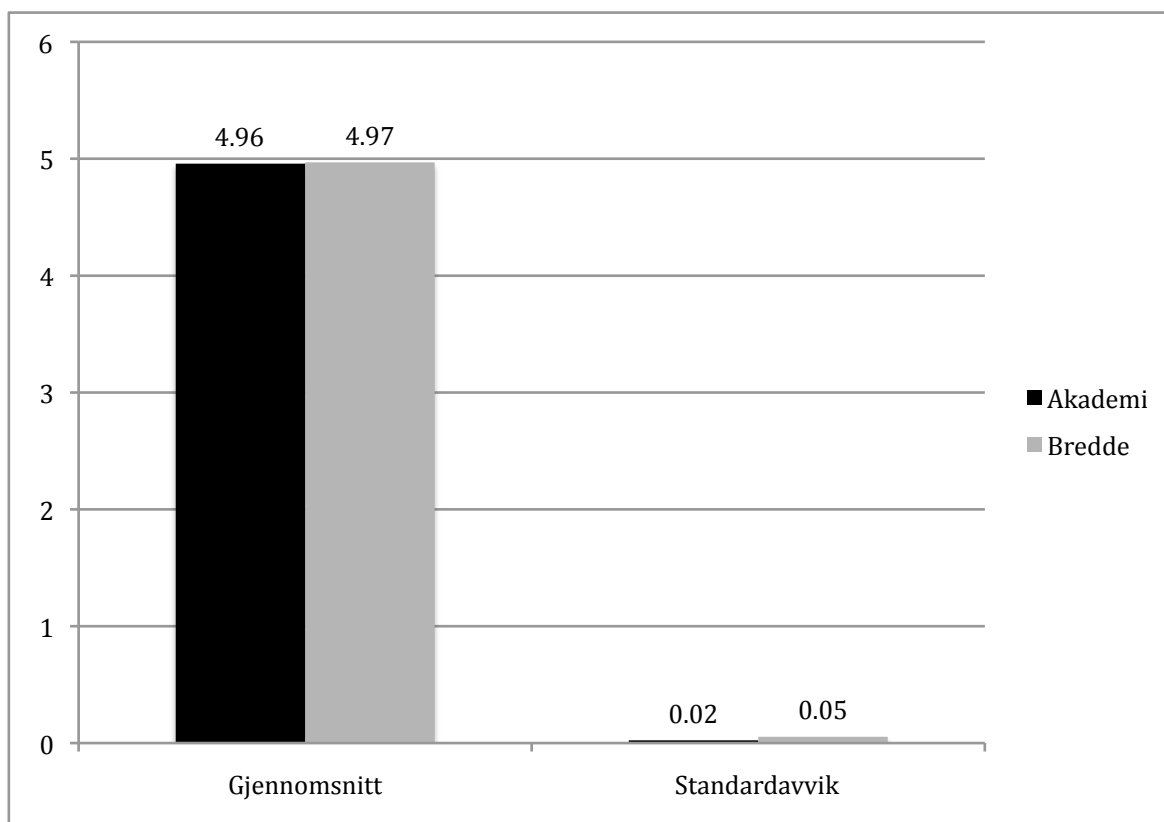
Fokus og konsentrasjon er begreper som kan brukes om hverandre. Og de handler om å innsnevre oppmerksomheten rettet mot et enkelt stimulus over lengre tid. (Pensgaard og Hollingen 2006).

Og her skiller vi mellom oppgavefokus og resultatfokus. Oppgavefokus vil si å rette konsentrasjonen i hovedsak mot grunnleggende oppgaver som er nødvendige for å oppnå et resultat, mens resultatfokus vil si å rette konsentrasjonen mest mot resultatet en ønsker å oppnå. Figur 4 viser hvor høyt hver av gruppene scorete på hver av de to fokusområdene, slik det er lettere å sammenligne dem. Figuren viser også hvor stort standardavviket er for hver av områdene og for hver av gruppene. Det interessante her er at Akademigruppen scorete en anelse høyere enn breddegruppene på begge fokusområdene.

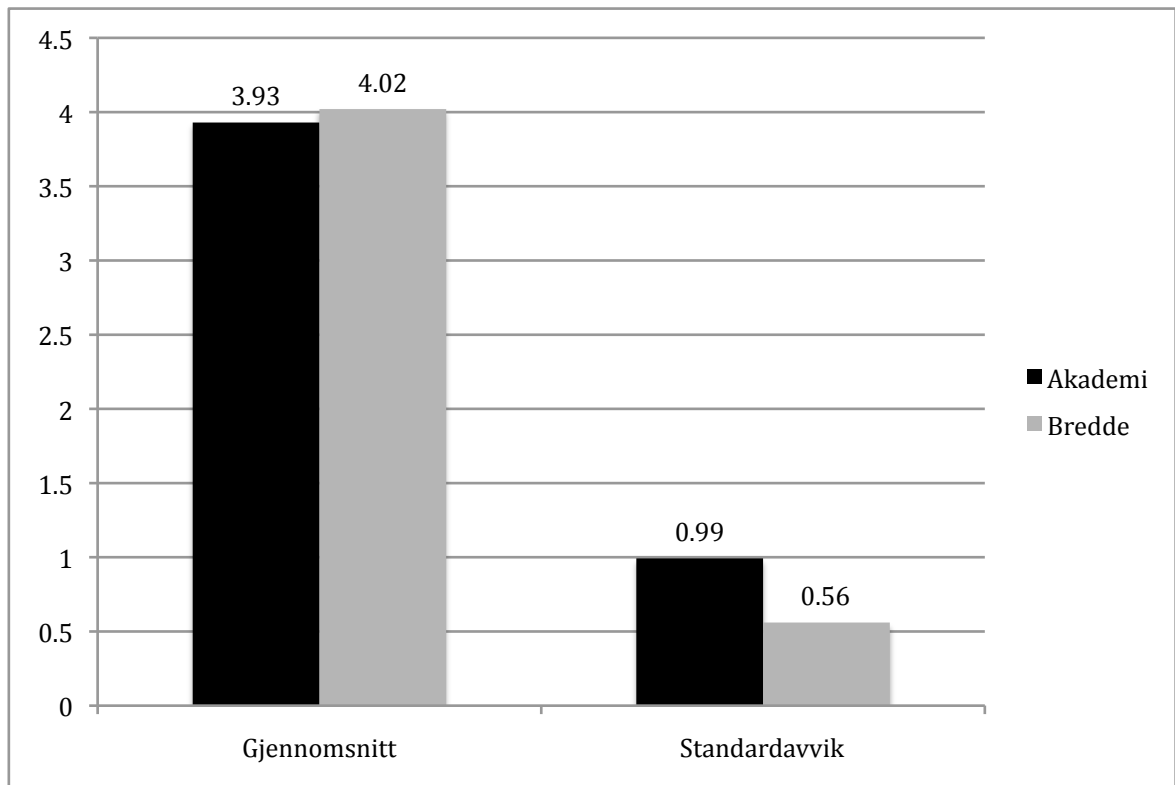
Figur 5: Fotballidenskap

Lidenskap er definert som ”psykologiske konstruksjoner som representerer et ønske om og vilje til å fortsette” (Scanlan et al. 1993, 6), og i denne sammenheng er det snakk om vilje til å fortsette med fotball. Figur 5 viser gjennomsnittlig hvor lyst hver av gruppene har til å fortsette med fotball, samt spredningen av svarene deres. Begge gruppene har her veldig lyst å fortsette, siden snittet ligger høyt opp mot verdien fem, som er høyeste verdi på skalaen.

Figur 6: Fotballglede

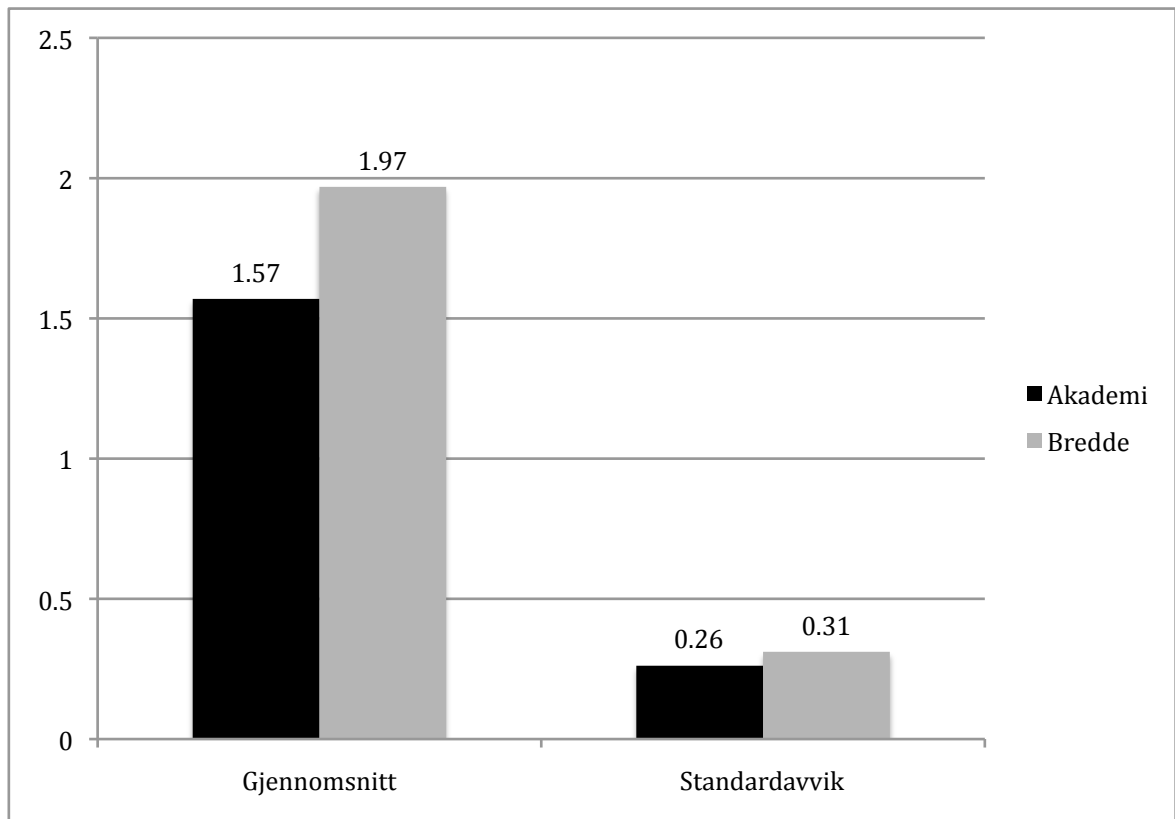
Sportsglede er definert som ”en positiv affektiv reaksjon på sportsopplevelsen som reflekterer generaliserte følelser som glede, å like det, og å ha det moro” (Scanlan et al. 1993, 6). Og da blir fotballglede det samme, bare i en fotballsammenheng. Figur 6 viser den gjennomsnittlige verdien hver av gruppen har vist uttrykk for i undersøkelsen, mens standardavviket viser spredningen i svarene deres fra gjennomsnittet. Og her har begge gruppene gjennomsnittsverdier helt opp under fem, med nesten ingen standardavvik.

Figur 7: Personlig investering

Personlig investering defineres som ”personlige ressurser som settes inn i virksomheten og som ikke kan gjenopprettes hvis deltagelse avvikles” (Scanlan et al. 1993, 7). Figur 7 viser hvor mye hver av gruppene i gjennomsnitt mener å ha investert i det å spille fotball. Og begge gruppene uttrykker en gjennomsnittsverdi på rundt fire. Standardavviket er eksisterende med litt forskjell mellom gruppene.

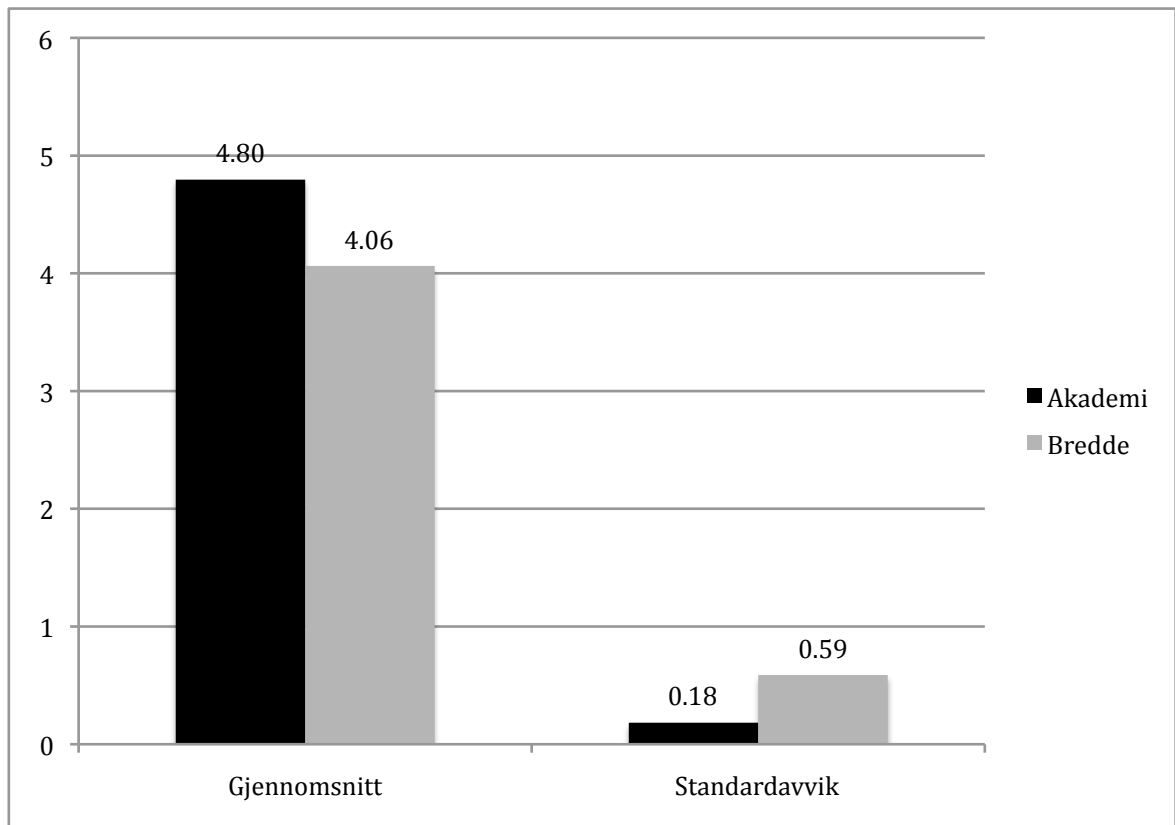

Figur 8: Sosiale begrensninger

Sosiale begrensninger defineres som ”Sosiale forventninger eller normer som skaper følelser av forpliktelse til å forbli i virksomheten” (Scanlan et al. 1993, 7). I denne sammenhengen blir det følelser av forpliktelse til å fortsette med fotball. Figur 8 viser hver av gruppenes gjennomsnittlige verdier, med litt under et halvt poeng mer for Breddegruppen.

Standardavviket her er omtrent likt.

Figur 9: Involveringsmuligheter

Involveringsmuligheter er ”verdsatte muligheter som finnes bare gjennom fortsatt engasjement” (Scanlan et al. 1993, 8). Figur 9 viser hver av gruppens utrykte gjennomsnittsverdier, hvor Akademi uttrykker større involveringsmuligheter. Spredningen hos akademigruppen er også en anelse mindre.

5.0 Diskusjon

Når en står overfor en situasjon der en skal velge ut noen spillere fremfor resten, føles det vanskeligere enn tenkt på forhånd. En kan fort undre på hva en skal se etter, og det er heller ikke så lett å finne nettopp det en ser etter. På den måten er TIPS-modellen et hendig verktøy å ta i bruk, for da har en kriteriene på hånd, og evaluerer spillerne ut fra de fire kriteriene. Det kan jo hende at en går glipp av andre variabler som ikke TIPS-modellen inneholder, som fysisk styrke, eller subjektive følelser en har for en spiller, om at en utvalgt spiller vil komme til å lykkes. Men jeg har troen på TIPS modellen, på grunnlag av at de presenterte og anvendte denne under besøket i November.

Men så kommer jo spørsmålet om alle fire faktorene er like viktige, eller om en av dem er viktigere enn de andre. Men alle synes å være viktige på sin måte. Teknikk behøver en for å kunne løse en handling på en mest effektiv måte, og uten teknikk kan det da tenkes at en ikke får løst noen situasjoner i det hele tatt. Innsikt eller intelligens på sin side trengs for å vite hvilke teknikker en skal bruke i de enkelte situasjonene, å kunne ”lese” spillet slik en har en formening om hva som vil hende de neste sekundene. Personlighet bruker undertegnede ofre om spillere som har særegne ferdigheter som skiller dem fra andre fotballspillere, men også om dem som har den indre gløden og motivasjonen for fotball. Og fart handler om å kunne raskt beslutte hvilken handling en skal utføre, og hvor fort handlingen blir utført. Fotballspillet virker å gå fortere med årene så mener jo at fart er viktig det også. Alle faktorene synes å være viktige.

Skal en velge den spilleren som er best i dag, er det nærliggende å velge

den spillerne som i dag har de beste ferdighetene. Men her er det snakk om å finne den spilleren som vil være best om ca 10 år. Og på toppnivå strekker en ikke til med de ferdighetene som en generelt har når en er 12 år. Altså, ferdighetene må utvikles. Ferdigheter i TIPS-modellen er teknikk, innsikt og fart, men ikke personlighet. Personligheten utvikler seg, men å kalle det en ferdighet, føles feil.

Som Coyle (2009) skriver om så må en hele tiden opptre på kanten av sitt eget ferdighetsrepertoar, tørre å feile, og prøve å rette dem. Prøve ennå bedre, og feil ennå bedre, fortsette å prøve til du vil lykkes. Og på denne måten gjøre erfaringer og utvikle fart, teknikk og innsikt. Og dette krever mye energi og tid. Og som han skriver så vil en ikke jobbe hardt nok og bli bedre om en ikke elsker sporten nok.

Faren for at spillerne slutter, finnes jo også. Og som Collins, Button & Richard (2011) skriver om, så er dette ofte spillere som har vært signifikante hva angår prestasjoner og ikke har hatt noen å hele tiden strekke seg etter. Og når motgangen endelig kom, har de ikke hatt motivasjon, lidenskap eller vane til å brette opp ermene og kjempe. Dermed er lidenskapen og motivasjonen med på å hjelpe dem å hankes med utfordringer, skader, konkurranse om posisjoner og lignende, omtaler de videre.

Dette synes å høre veldig fornuftig ut, og velger derfor ut personlighet som den vesentligste variabelen når TIPS-modellen skal anvendes. Og derfor ble personlighet brukt som fokusområde når de to fotballgruppene skulle undersøkes.

5.1 Om det er forskjell på holdningene på de to guttelagene

Her ser en hver av elementene fra akademigruppen opp mot breddegruppen.

Oppgave kontra prestasjonsorientering

Oppgavefokus og resultatfokus er to måltyper i treningsarbeidet. Oppgavefokus er et mer kortsiktig mål, hvor utøverne fokuserer på små, realistiske og nødvendige oppgaver som senere skal føre til en ønsket prestasjon. Resultatfokus innebærer derimot et noe lenger fokus, hvor fokuset ligger på selve prestasjonen, og en kan fort glemme nærliggende oppgaver. Figur 4 viser at akademigruppen har både høyere resultatfokus og oppgavefokus enn breddegruppen. Det er interessante funn med tanke på å ha spillere som skal nå A-lagsnivå.

For de beste topputøverne scorer ofte høyt både på resultat og oppgaveorientering. De er ekstreme vinnere, og skal hele tiden nå resultater og bygge videre. Og enten om de lyktes eller ikke, så er de flinke til å gå ned på oppgavenivå, og jobbe med de nødvendige detaljene for neste prestasjon, i følge Kjell Marius Herskedal etter samtale 16.05.12.

Akademilagene består av spillere som noen har forutsetninger til å nå langt, og kanskje etablere seg på Moldes A-lag en gang i fremtiden, og en del av ønsket er å utvikle seg og tilegne seg ferdigheter som er nødvendig for og nå sitt ønskede nivå. Hovedsakelig skal dette skje gjennom fotballglede, og ha det moro på trening i følge Jonas Lian Hansen etter samtale 17.05.12. Derfor var det ventet at Akademispillerne hadde større oppgavefokus enn breddespillerne.

Det kan også tenkes at grunnen til at Akademispillerne har så «høyt» prestasjonsfokus, er fordi de er en topplag i sine divisjoner, som kjemper om å komme videre i NM, og gjerne vinne sine divisjoner. Og at prestasjoner da betyr en del for dem. Og det å stadig se resultater, er en naturlig måte å erkjenne fremgang på.

Fotballidenskap

Fotballidenskapen sier en god del om spillernes lidenskap for fotball, hvor mye den personlig betyr for dem. Og når en ser resultatene opp mot hverandre, har akademispillerne marginalt høyere lidenskap for fotball enn hva breddespillerne uttrykker. Enigheten er omtrent like stor hos begge gruppene, om en i det hele tatt skal tolke det som en forskjell. På forhånd var det ventet at lidenskapen skulle være høy for begge grupper, og uten noen markant forskjell mellom dem. Jo mer de uttrykker glede og moro, jo mer lidenskaplig er de. (Scanlan et al 1993)

Fotballglede

Fotballgleden sier seg litt selv, altså at det er spurt om spørsmål som skal gjenspeile spillernes glede ved å drive med fotball. Begge gruppene uttrykker stor glede ved å drive med fotball, noe som for Molde FK er meget positivt. Her er det ikke mulig å skille gruppene fra hverandre, og det er også stor enighet mellom spillerne, liten spredning, uavhengig av hvilken gruppe de tilhører. Og nytelse er en veldig viktig motivasjon. (Scanlan et al 1993)

Personlig investering

Personlig investering skal si noe om hvor mye spillerne er villig til å ofre for å spille fotball, og hva de allerede har ofret. Det kan stilles spørsmål vedrørende «bruk av egne penger», hvor dette kan bety utstyr som fotballsko, fotballdrakter og treningsklær. Og det trenger ikke være de med de dyreste fotballskoene og utstyret som er dem som brenner mest for fotball. Men å bruke en del penger på å få tilrettelagt til å spille fotball, sier selvsagt litt om hvor mye det betyr for den enkelte.

Figuren 7 viser at breddespillerne investerer like mye i fotballaktiviteten som akademispillerne, mens de har en minimalt større spredning.

Det som gjør det store utslaget i denne målingen, er nettopp spørsmålet om ”Hvor mye av dine egne penger har du lagt i å spille fotball?

Utelukket dette spørsmålet uttrykker akademigruppen litt større personlig investering.

Akademispillerne brukte i snitt mer tid og innsats på fotball, mens breddespillerne synes å ha brukt mer penger enn akademispillerne, noe som fremkaller disse litt «misvisende tallene». Spredningen var også større blant akademispillerne fordi det var flere av dem som mente at de ikke brukte mye penger på å kunne spille fotball. Dette trakk snittet deres ned og gjorde utslaget for målingen.

Jo mer savn en uttrykker og mer tid en bruker, jo mer lidenskaplig er en for sporten, og sett på bare disse to, så uttrykker akademispillerne mer lidenskap. (Scanlan et al 1993)

Sosial begrensning

Sosial begrensning forteller hvorvidt det er utenom sportslige normer og forventninger om at en skal fortsette med fotball. Venner, foreldre og utenforstående er de faktorene det undersøkes på.

Sammenligner en gruppene så var akademispillerne i snitt noe mindre enig i at det er utenom sportslige grunner til at de driver med fotball, men gruppene er omtrent like enige innad i gruppene om sine påstander. Det er ikke helt fritt for utenom sportslig press i noen av gruppene. Men breddespillerne føler en anelse mer press og forventninger.

Involverings muligheter

Akademispillerne uttrykker en større tilknytning til miljøet, vennene, trenerne og fotballen enn breddespillerne uttrykker. Og det er også litt mindre spredning, altså større enighet rundt det.

Breddespillerne ville ikke tatt det fullt like tungt om de hadde måtte slutte med fotball på dagen. Dette var litt som forventet, men med en liten fare for at det kunne være omvendt. Siden akademispillerne ikke er en like stor vennegjeng i tidlig alder, siden det i hovedsak kan være spillere fra andre lokale klubber, som i starten ikke kjenner hverandre like godt. Men dette vil vokse seg til og gjøre dem til en sammensveiset gruppe etter hvert.

Jo mer savn en uttrykker jo mer knytt er en til å fortsette virksomheten.

(Scanlan et al 1993)

5.2 Om resultatene gir grunnlag for tilbakemelding til spillerne, og om det bør brukes

Samlet sett etter å ha analysert resultatene fra undersøkelsen, sitter en igjen med et inntrykk av at lidenskapen og engasjementet for fotball er veldig høyt for begge gruppene. En anelse i favør akademigruppen, men ikke så mye at det skal gjør noen stor forskjell. En må være klar over at denne spørreundersøkelsen ikke er vanlig å bruke som grunnlag for seleksjon. Og står en over for en situasjon der en faktisk skal selektere spillere, så blir situasjonen noe annerledes, eksempelvis se på kroppsspråket til spillerne under trening og kamp, se på antall egentreninger, hvordan de reagerer på nederlag og suksess og sikkert andre ting. Dette var bare for å se om det var mulig å dokumentere forskjeller på personlighetsvariabelen mellom de to gruppene.

Men med tanke på det å bruke testresultatene som bakgrunn for utvelgelse av hvem som blir med på Akademilagene, må en være forsiktig. Personlighet, og engasjement er noe så fundamentalt ved et individ, at å kritisere dette, kan forårsake dype sår, og skade motivasjonen deres. Og når det er barn det er snakk om, bør en være særdeles forsiktig, i følge Knut Hallvard Eikrem etter samtale 20.02.12.

Som vi ser av Kompetanse motivasjonsteorien, så er feedback for barna veldig viktig, at de får anerkjennelse for hva de gjør, opplever å få oppmerksomhet. Feedbacken gir også videre motivasjon til spilleren og forklaring på forskjellige handlinger fra trener. Men å basere feedbacken på deres lidenskap og motivasjon må en være varsom med.

Engasjementet, motivasjonen og kjærligheten til fotball er så forankret i

personligheten at det er det farlig å kritisere, særlig når fotballen for noen er deres eneste lidenskap.

Dermed opplever undertegnede at feedbacken heller bør baseres på tekniske, fysiske og/eller sosiale variabler som kan endres i større grad enn de psykologiske. Men selv disse variablene må en være varsom med å bruke som grunnlag.

Avhengig av om det er mulig, vil det fortsatt anbefales å basere uttaket på de personlighetsbaserte variablene, om ikke bare på dem, men mye av vekten på dem.

Men å ikke bruke det som feedback i en så liten klubb som Molde FK. Da er det kanskje greiest å ha den ordningen at foreldre får komme og spør trenerne om grunnlag for forskjellige avgjørelser, om de skulle ønske det. Fremfor å dytte sannheten på barn og foreldre som ikke har godt av det.

5.3 Metodisk diskusjon

Med en gang en har valgt en kvantitativ metode i form av spørreskjema og alternativene allerede er laget, kommer det første spørsmålet rundt påliteligheten og gyldighet. For hvordan kan vi vite om de alternativene vi har laget, gjenspeiler individets formening rundt påstanden eller spørsmålet? (Jacobsen, 2005)

Blant resultatene som ble samlet inn viste det seg å være et par påstander / spørsmål som var ubesvarte av respondentene. Utregning og resultatmessig bydde det ikke på noen vanskeligheter. Men overraskelsen var at de ubesvarte påstandene var blant akademispillerne, de som en i utgangspunktet skulle tro var de redeligste og mest ordentlige.

Har de vært så ærlige at de har latt være å svare, mens bredde spillerne har kamuflert sin manglende forståelse? Det er jo bare noe en kan spekulere i.

	Akademigruppen	Breddegruppen
Antall spillere i populasjonen	36	87
Svarprosent	50%	18,4%

Tabell 2: Svarprosent

En annen ting som er bemerkelsesverdig blant bredde spillerne, er at svarprosenten er bare på 18,4 %, mens akademigruppen hadde 50%. En kan fort spør seg hvem de 18,4 prosentene er. Kan det tenkes at det er de flinkeste skoleelevene, som er mest pliktoppfyllende, og

representerer den ”bedre del” av gruppen?

Skulle det være tilfelle, kan en fort stille spørsmål ved den eksterne gyldigheten. Om de høye verdiene faktisk representerer populasjonen. Og at en kanskje videre kan forvente større forskjell i den faktiske lidenskapen og engasjementet.

Men muligheten er der også for at det er helt motsatt, at svarprosenten representerer den ”dårligere del” av populasjonen.

Lite vet en også om det er barna selv som har svart på skjemaet eller om det er noen av foreldrene som har svart for dem.

For to av påstandene dreier seg om barnas forhold til foreldrene, og siden jeg krevde godkjenning fra foreldre og barnet selv, kan en ikke utelukke at foreldrene kan ha vært fristet til å svare for barnet sitt, og gi et bedre bilde av ham.

6.0 Konklusjon

Av de kriteriene som ble satt til grunn viser det seg som sagt at det er de psykologiske kriteriene som ble sett på som det viktigste. Dette betyr at selv om en person ikke har de tekniske og taktiske kvalitetene i ung alder, vil muligheten for å nå langt allikevel være til stedet, hvis ambisjoner, pågangsmot og motivasjonen for å drive med idrett er høyere en gjennomsnittet. (Christiansen 2011, 38)

Jeg er av den oppfatning av at psykologiske faktorer, og da særlig personlighet i form av holdninger, engasjement og lidenskap for fotball er vesentlige variabler som bør vies stor vekt i talentsleksjon.

Dette fordi dette er grunnleggende å ha motivasjon, og mot til å drive på videre og jobbe hardt mot sine mål. Men alene kommer en ingen vei med bare personlighet. Rundt må det ligge til rette for utvikling, og da skal det være mer mulig å skille talentene fra hverandre.

Å bruke disse resultatene som tilbakemelding til ungdommer, bør en heller unngå, da særlig i Molde FK som har meget begrenset populasjon å ta av. Bruk da heller mer fysiske ferdigheter som oppfordrer og motiverer til mer lek og moro med ball, mer trening og terping, og øker motivasjonen igjen.

Oppsummert var der forskjell i personlighetsvariablene hos breddespillerne kontra akademispillerne, men disse forskjellene vil en ikke anbefale å bruke som feedback til ungdommene ved en slik selektering. Da heller bruke forskjellene som grunnlag, og bruke andre variabler som feedback for å motivere til videre aktivitet.

7.0 Litteraturliste

Christiansen, M (2011) *En kvantitativ undersøkelse av spillerutviklere i Møre og Romsdal omhandlet deres subjektive oppfatning av hva som skal til for å lykkes i fotball*. Høgskolen i Molde.

Collins D, Button A & Richards, H (2011). *Performance Psychology, A Practitioner's Guide*. Churchill Livingstone Elsevier

Coyle, D (2009) *The talent code*. Arrow Books

Halvorsen, K (2003) *Å forske på samfunnet: En innføring i samfunnsvitenskapelig metode* (4 utg) Oslo: Cappelen akademisk forlag.

Jacobsen, D.I (2005) *Hvordan gjennomføre undersøkelser? Innføring I samfunnsvitenskapelig metode*. (2 utg) Kristiansand: Høyskoleforlaget

Pensgaard, A.M og Hollingen, E (2006) *Idrettens mentale treningslære*. (2 utg) Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS

Scanlan T.K, Carpenter P.J, Schmidt G.W, Simons J.P & Keeler B (1993) *An Introduction to the Sport Commitment Modell*. Journal of sport & exercise psychology, 18, 1-15

Tranckle P & Cusion C (2006) *Rethinking Giftedness and Talent in Sport*. Quest 2006, 58, 265-282

Weinberg. R & D. Gould (2006) *Foundations of Sport and Exercise Psychology* (4 utg) Human Kinetics

Williams A.M, Reilly, T (2000) *Talent identification and development in soccer*. *Journal of sport science*, 18.

Nettsteder:

(<http://www.brianmac.co.uk/teosq.htm>)

Sist sjekket 09.05.12

(<http://eleviki.wikidot.com/standardavvik>)

Sist sjekket 12.05.12

(<http://www.cbcdutchtouch.com/images/TheAjaxYouthDevelopmentScheme.pdf>)

Sist sjekket 20.05.12

8.0 Vedlegg

Vedlegg 1: Resultattabeller

Task and Ego Orientation in Sports Questionnaire.

Jeg synes jeg er suksessfull når....	1	2	3	4	5
P: Jeg er den eneste som får til spillet eller ferdigheten (n=18)	0,33	0,11	0,28	0,17	0,11
P: Jeg gjør det bedre enn vennene mine (n=18)		0,06	0,22	0,61	0,11
P: De andre ikke gjør det like bra som meg (n=17)	0,12	0,12	0,3	0,35	0,12
P: Andre roter det til men ikke jeg (n=18)	0,28	0,33	0,11	0,28	
P: Jeg scorer mest mål/poeng/treff osv. (n=18)	0,22	0,17	0,06	0,28	0,28
P: Jeg er bedre enn de andre (n=18)		0,17	0,39	0,33	0,11

Tabell 3: Resultatfokuserete svar for akademigruppen

Jeg synes jeg er suksessfull når...	1	2	3	4	5
O: Jeg lærer en ny ferdighet og den gjør at jeg vil trene mer (n=18)				0,44	0,56
O: Jeg lærer noe som er moro å gjøre (n=18)				0,11	0,89
O: Jeg lærer en ny ferdighet ved å jobbe hardt (n=18)				0,11	0,89
O: Noe jeg lærer får meg til å ville trene mer (n=18)			0,06	0,28	0,67
O: Det føles godt å gjøre en ferdighet jeg nettopp har lært meg (n=18)				0,44	0,56
O: Jeg gjør så godt jeg kan (n=18)				0,11	0,89

Tabell 4: Oppgavefokuserete svar for akademigruppen

Spørreskjema fra Introduction to the Sport Commitment Modell.

Jeg synes jeg er suksessfull når...	1	2	3	4	5
P: Jeg er den eneste som får til spillet eller ferdigheten (n=16)	0,19	0,25	0,25	0,13	0,19
P: Jeg gjør det bedre enn vennene mine (n=16)	0,31	0,13	0,38		0,19
P: De andre ikke gjør det like bra som meg (n=16)	0,19	0,25	0,25	0,13	0,19
P: Andre roter det til men ikke jeg (n=16)	0,44	0,38			0,19
P: Jeg scorer mest mål/poeng/treff osv. (n=16)	0,31	0,13	0,38		0,19
P: Jeg er bedre enn de andre (n=16)	0,56	0,13	0,13		0,19

Tabell 5: Resultatfokuserete svar for breddegruppen

Jeg synes jeg er suksessfull når...	1	2	3	4	5
O: Jeg lærer en ny ferdighet og den gjør at jeg vil trene mer (n=16)				0,31	0,69
O: Jeg lærer noe som er moro å gjøre (n=16)				0,31	0,69
O: Jeg lærer en ny ferdighet ved å jobbe hardt (n=16)				0,56	0,44
O: Noe jeg lærer får meg til å ville trene mer (n=16)				0,38	0,63
O: Det føles godt å gjøre en ferdighet jeg nettopp har lært meg (n=16)				0,5	0,5
O: Jeg gjør så godt jeg kan (n=16)					1

Tabell 6: Oppgavefokuserete svar for breddegruppen

Utrekningen av standardavvik og gjennomsnitt i de følgende tabellene, gjøres på samme måte som for TEOSQ tabellene, bare at her regnet jeg et samlet standardavvik og gjennomsnitt for hele tabellen som enhet.

	1	2	3	4	5
Hvor mye betyr det for deg å spille fotball? (n=17)				0,18	0,82
Hvor hardt ville det vært for deg å slutte med fotball? (n=18)					1
Hvor bestemt er du på å fortsette med fotball? (n=18)				0,06	0,94
Hvor mye ville du ofret for å få fortsette å spille fotball? (n=18)				0,22	0,78

Tabell 7: Fotballidenskap for akademigruppen

	1	2	3	4	5
Hvor mye betyr det for deg å spille fotball? (n=16)				0,19	0,81
Hvor hardt ville det vært for deg å slutte med fotball? (n=16)	0,13			0,63	0,25
Hvor bestemt er du på å fortsette med fotball? (n=16)				0,31	0,69
Hvor mye ville du ofret for å få fortsette å spille fotball? (n=16)				0,63	0,38

Tabell 8: Fotballidenskap for breddegruppen

	1	2	3	4	5
Hvor mye nyter du å spille fotball? (n=18)				0,06	0,94
Hvor fornøyd er du med å spille fotball? (n=18)					1
Hvor gøy har du det med å spille fotball? (n=18)				0,06	0,96
Hvor mye liker du å spille fotball? (n=18)				0,06	0,96

Tabell 9: Fotballglede for akademigruppen

	1	2	3	4	5
Hvor mye nyter du å spille fotball? (n=16)					1
Hvor fornøyd er du med å spille fotball? (n=16)					1
Hvor gøy har du det med å spille fotball? (n=16)				0,13	0,83
Hvor mye liker du å spille fotball? (n=16)					1

Tabell 10: Fotballglede for breddegruppen

	1	2	3	4	5
Hvor mye tid har du lagt i å spille fotball? (n=17)				0,29	0,71
Hvor mye innsats har du lagt i å spille fotball? (n=18)				0,44	0,56
Hvor mye av dine egne penger har du lagt i å spille fotball? (n=17)	0,22	0,28	0,28	0,06	0,11

Tabell 11: Personlig investering for akademigruppen

	1	2	3	4	5
Hvor mye tid har du lagt i å spille fotball? (n=16)				0,75	0,25
Hvor mye innsats har du lagt i å spille fotball? (n=16)				0,44	0,56
Hvor mye av dine egne penger har du lagt i å spille fotball? (n=16)		0,13	0,63	0,13	0,13

Tabell 12: Personlig investering for breddegruppen

	1	2	3	4	5
Jeg føler jeg må spille fotball for å være med vennene mine (n=18)	0,44	0,22	0,22	0,11	
Jeg føler jeg må spille fotball for å gjøre mor glad (n=18)	0,78	0,17		0,06	
Jeg føler jeg må spille fotball for å gjøre far glad (n=18)	0,72	0,22		0,06	
Jeg føler jeg må spille fotball slik folk ikke skal tro at jeg fort gir opp når det er ting jeg ikke får til (n=18)	0,78	0,06		0,17	

Tabell 13: Sosiale begrensninger for akademigruppen

	1	2	3	4	5
Jeg føler jeg må spille fotball for å være med vennene mine (n=16)	0,38		0,5		0,13
Jeg føler jeg må spille fotball for å gjøre mor glad (n=16)	0,63	0,13		0,25	
Jeg føler jeg må spille fotball for å gjøre far glad (n=16)	0,75			0,25	
Jeg føler jeg må spille fotball slik folk ikke skal tro at jeg fort gir opp når det er ting jeg ikke får til (n=16)	0,63	0,13	0,13	0,13	

Tabell 14: Sosiale begrensninger for breddegruppen

	1	2	3	4	5
Hvor mye ville du savnet trenerne om du måtte slutte med fotball? (n=18)		0,06		0,28	0,67
Hvor mye ville du savnet vennene dine på laget om du måtte slutte med fotball? (n=18)			0,06	0,06	0,89
Hvor mye ville du savnet det å spille fotball om du måtte slutte med fotball? (n=18)					1

Tabell 15: Involveringsmuligheter for akademigruppen

	1	2	3	4	5
Hvor mye ville du savnet trenerne om du måtte slutte med fotball? (n=16)			0,31	0,56	0,13
Hvor mye ville du savnet vennene dine på laget om du måtte slutte med fotball? (n=16)		0,19	0,25	0,44	0,13
Hvor mye ville du savnet det å spille fotball om du måtte slutte med fotball? (n=16)				0,13	0,88

Tabell 16: Involveringsmuligheter for breddegruppen

Vedlegg 2: Oversendelsesbrev

Spørreundersøkelse vedrørende barn og fotballidretten

Jeg heter Jonas Pedersen og studerer Sports Management ved Høgskolen i Molde, og er dette året utplassert i Molde FK.

Samtidig holder jeg på med en Bacheloroppgave hvor jeg prøver å belyse barn og deres holdninger og forhold til det å spille fotball. Og da retter jeg meg mot Moldes Akademi lag G14 og G16, og Moldes G14 og G16 på breddesiden.

Jeg ønsker at deres barn skal svare på et enkelt spørreskjema og deres barn er garantert full anonymitet, samt at jeg har ingen mulighet til å knytte spillerens navn mot det noen har svart, og dette er heller ikke mitt ønske. Alle spørreskjemaene vil bli makulert etter analysen er avsluttet.

Denne undersøkelsen er helt frivillig å være med på, og det er fullt mulig å takke nei om det er ønskelig. Derfor ønsker jeg samtykke fra foreldre vedrørende denne spørreundersøkelsen.

Ønsker dere at deres barn ikke skal delta i denne undersøkelsen, så respekterer jeg det. Det er ikke bare viktig for meg at dere som foreldre samtykker, men at barnet selv også gjør det.

Min veileder for oppgaven er Geir Oterhals.

Takker så meget for hjelpen.

Jonas Pedersen

Navn på foresatte

Jeg samtykker at min sønn kan svare på spørreskjemaet

Vedlegg 3: Spørreskjema

Kryss av på bare et alternativ for hvert spørsmål eller påstand.
På skalaen har 1 minst verdi, og 5 har høyest verdi.

Jeg spiller fotball på...

Akademilaget

Breddelaget

<i>På en skala fra 1 til 5...</i>	1	2	3	4	5
Hvor mye betyr det for deg å spille fotball?	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor hardt ville det vært for deg å slutte med fotball?	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor bestemt er du på å fortsette med fotball?	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor mye ville du ofret for å få fortsette å spille fotball?	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor mye nyter du å spille fotball?	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor fornøyd er du med å spille fotball?	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor gøy har du det med å spille fotball?	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor mye liker du å spille fotball?	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor mye av din tid har du lagt i å spille fotball?	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor mye innsats har du lagt i å spille fotball ?	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor mye av dine egne penger har du lagt i å spille fotball denne sesongen? (fotballsko og andre utstyr)	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor mye ville du savnet trenerne om du måtte slutte med fotball?	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor mye ville du savnet vennene dine på laget om du måtte slutte med fotball?	☐	☐	☐	☐	☐
Hvor mye ville du savnet å spille fotball om du måtte slutte med fotball?	☐	☐	☐	☐	☐

<i>På en skala fra 1 til 5, hvor enig er du i påstandene?</i>	1	2	3	4	5
Jeg føler jeg må spille fotball for å være med vennene mine	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg føler jeg må spille fotball slik mor blir glad	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg føler jeg må spille fotball slik far blir glad	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg føler jeg må spille fotball slik folk ikke skal tro at jeg fort gir opp når det er ting jeg ikke får til	☐	☐	☐	☐	☐

Se også andre siden av arket.

<i>På en skala fra 1 til 5, føler jeg at jeg lykkes når...</i>	1	2	3	4	5
Jeg er den eneste som får til spillet eller ferdigheten	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg lærer en ny ferdighet og den gjør at jeg vil trene mer	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg gjør det bedre enn vennene mine	☐	☐	☐	☐	☐
De andre ikke gjør det like bra som meg	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg lærer noe som er moro å gjøre	☐	☐	☐	☐	☐
Andre roter det til men ikke jeg	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg lærer en ny ferdighet ved å jobbe hardt	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg scorer mest mål/poeng	☐	☐	☐	☐	☐
Noe jeg lærer får meg til å ville trene mer	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg er bedre enn de andre	☐	☐	☐	☐	☐
Det føles godt å gjøre en ferdighet jeg nettopp har lært meg	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg gjør så godt jeg kan	☐	☐	☐	☐	☐

Takk for at du tok deg tid til å svare på dette spørreskjemaet!

Jonas Pedersen